

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

17 березня 2017 року ■ м. Київ

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ
ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(у циклі Анохінських читань)**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

**17 березня 2017 року
м. Київ**

Київ — 2017

УДК 373.077.2

Полковенко О.В.,

доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології
Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат біологічних наук

Тимчик О.В.,

доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології
Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат біологічних наук

ВАЖЛИВІСТЬ СУПРОВОДЖЕННЯ ЛЕКЦІЙ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИМ МАТЕРІАЛОМ У ФОРМАТІ POWER POINT ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ АНАТОМІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У статті розглядаються деякі питання використання комп'ютерних технологій у вищій освіті, зокрема, обґрунтовується необхідність та важливість презентаційного супроводження лекцій у процесі викладання курсу анатомії у неметичних вишах.

Ключові слова: інформаційні технології, методика викладання анатомії, презентація.

Актуальність. Перед сучасною системою освіти постала важлива соціальна та економічна проблема — підготовка фахівців, здатних ефективно використовувати як наявний інформаційний потенціал суспільства, так і той, що тільки формується. Успіх вирішення цієї проблеми значною мірою залежить від облаштування системи освіти засобами інформатики і впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та від рівня оволодіння ними всіма учасниками навчально-виховного процесу. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, окрім усього іншого, є обов'язковою передумовою формування інформаційного суспільства у широкому розумінні.

В умовах сучасного динамічного розвитку суспільства та ускладнення його технічної та соціальної інфраструктури найважливішим стратегічним ресурсом стає інформація. Поряд з традиційними ресурсами, впроваджуються й інформаційні технології, що дозволяють створювати, зберігати та забезпечувати ефективні способи зображення інфор-

мації, і які стають не тільки важливим фактором життя суспільства, але і засобом підвищення ефективності управління усіма сферами суспільної діяльності. При цьому головною передумовою успішного розвитку процесів інформатизації суспільства є інформатизація освіти. Тому одним із пріоритетних напрямків психолого-педагогічних та методичних досліджень є впровадження комп'ютерних технологій у процес викладання навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах [1, 4]. Розробка і впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес в Україні пов'язані з певними складностями, що обумовлені не лише обмеженістю фінансових можливостей, але й недостатністю методичного забезпечення комп'ютерних технологій навчання. Проте, за вимогами Болонського процесу, входження України до Європейського освітнього простору неможливе без широкого впровадження інформаційних засобів у навчальний процес. З використанням комп'ютерної техніки та відповідного методичного забезпечення підвищується ефективність навчального процесу за рахунок його інтенсифікації та активізації навчально-пізнавальної діяльності, надання їй творчого дослідницького спрямування [8, 9].

Проблема застосування у навчальному процесі комп'ютерних технологій та інформаційного методичного забезпечення інтенсивно досліджується вітчизняними та зарубіжними науковцями та методистами. Зокрема, питання впровадження комп'ютерних освітніх технологій розглядали у своїх працях М. Жалдак [2], Н. Матяш [6, 7], Є. Неведомська [9], О. Козленко [3] та інші дослідники. Особливу увагу питанням розробки методичного наповнення педагогічних програмних середовищ приділено у роботах О. Співаковського [10], М. Львова [4, 5], Дорошенко Ю.О. [1], Мороза І.В. [8], які наголошували на необхідності ширшого впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес викладання.

Основна мета роботи — обґрунтування можливості та доцільності використання інформаційних технологій, зокрема, супроводження лекцій презентаціями у форматі PowerPoint при викладанні курсу анатомії у немедицих вищих навчальних закладах.

Основним призначенням цих засобів є використання під час проведення аудиторних занять або у процесі самостійного вивчення навчального матеріалу для формування відповідних теоретичних знань та практичних умінь. Особливо важливим є розуміння необхідності подання лекційного матеріалу за допомогою наочної інформації у вигляді супроводження лекцій презентаціями, зокрема у форматі Power Point. Оскільки курс анатомії у немедицих вишах спрямований не тільки

на пізнання та засвоєння певного об'єму матеріалу, а й на формування мислення, спрямованого на здоровий спосіб життя, викорінення шкідливих звичок тощо, наочність інформації, що надається студентам, дозволяє переконливіше донести до них постулати предмета.

Застосування інформаційних технологій у навчанні реалізує декілька основних методів педагогічної діяльності, які традиційно діляться на активні та пасивні принципи взаємодії студента з комп'ютером. Пасивні інформаційні продукти розробляються для управління процесом зображення інформації (лекції, практикуми), активні — це інтерактивні засоби, що передбачають активну роль студента, який самостійно обирає розділи в темі, визначаючи послідовність їх вивчення. Таким чином, впровадження комп'ютерних засобів навчання у процес викладання окремих дисциплін перетворює пізнавальні і мотиваційно-емоційні процеси, діяльність і спілкування викладачів та студентів, змінює методичні системи викладання навчальних дисциплін. Однією з головних задач, що стоїть перед вищою школою, є формування у студентів екологічного мислення та переконання їх у необхідності здорового способу життя. Цьому суттєво сприяє використання інформаційних технологій у виші. Сподівання щодо підвищення ефективності педагогічної діяльності викладача за рахунок використання комп'ютерних засобів пов'язані, насамперед, з доступом до всесвітньої мережі, що сприяє значному підвищенню інформативності лекцій. Зокрема, одним із найпростіших для освоєння і найдоступнішим методом використання комп'ютерних, зокрема мультимедійних, засобів у навчальному процесі є супроводження лекцій презентаціями у форматі PowerPoint. При використанні цього методу матеріал, що подається викладачем, перестає бути суто формальним викладенням певних фактів. Кожен постулат, кожна ідея чи думка підтверджуються такими матеріалами, як фотографії, схеми, наукові рисунки тощо.

Крім того, інформатизація вищої освіти повинна сприяти й вирішенню педагогічних проблем. Інформаційні технології ефективні тільки в поєднанні з відповідними педагогічними технологіями: якщо викладач мислить по-старому, то використання технічних засобів не змінює суті освітнього процесу та традиційного репродуктивного методу подачі матеріалу.

Інформатизація дозволяє від авторитарного процесу навчання перейти до педагогіки співпраці, коли вчитель та учень, знаходячись у рівному відношенні до інформаційних ресурсів, стають партнерами при провідній ролі вчителя. Використання інформаційних технологій у системі освіти сприяє створенню «комп'ютерної методології навчан-

ня», яка зорієнтована, в першу чергу, на інтеграцію всіх видів навчальної діяльності й підготовку суб'єктів освітнього процесу до життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства.

На нашу думку, при підготовці мультимедійної презентації до лекції слід притримуватися приблизної схеми, яка буде викладена нижче. Зазначимо, що запропонована схема є узагальненою і може використовуватися не тільки для валеології, але й для викладання інших предметів.

Отже, спочатку виноситься назва теми лекції. Це необхідно для того, щоб налаштувати студентів на сприйняття матеріалу. Також можна винести прізвище, ім'я та по-батькові лектора.

Потім обов'язково необхідно продемонструвати основні визначення, назви чи постулати. Винесення текстового матеріалу на слайди в цьому випадку є цілком виправданим, тому що полегшує можливість конспектувати найважливіший матеріал. Але ні в якому разі не можна перевантажувати презентацію текстом, тому що це робить її нудною та важкою для сприйняття.

Після одного-двох слайдів з текстом на подальші слайди треба виносити матеріал у вигляді фотографій, відеороликів, схем тощо. Це не дублює саму лекцію, що читається викладачем, а підтверджує та пояснює його матеріал. Також полегшується робота самого викладача, тобто презентація грає роль своєрідних додаткових тез, що визначають порядок викладення лекційного матеріалу. Фотографії обов'язково повинні мати підпис, що пояснює, що саме на них зображено. Якщо в цьому є потреба, слід позначати на фотографіях певні елементи, на які студентам необхідно звернути особливу увагу.

Таблиці повинні виноситися на презентацію тільки в тому випадку, коли вони є такими, що зводять велику кількість інформації у коротку, зручну для засвоєння форму. При поясненні такої таблиці студентам необхідно виділити час для її конспектування. Для полегшення сприйняття і засвоєння матеріалу, наданого у вигляді таблиці, можна виділити окремі графи чи цифри різними кольорами. Але в одній таблиці не повинно бути більше двох, максимум трьох, кольорів, інакше зайва «веселка» буде заважати сприйняттю матеріалу.

Завершуватися презентація повинна заключенням, що узагальнює поданий матеріал і визначає найголовніші аспекти, викладені у лекції. Якщо це необхідно, можна навести кілька літературних джерел, що можуть допомогти студентам у підготовці до семінарів, поточного та модульного контролю.

Винесення на слайди найголовніших визначень, постулатів чи ідей полегшує студентам процес конспектування, отже покращує засвоєн-

ня матеріалу. Поєднання суто лекційного викладання певної теми з демонстрацією навчальних відеороликів чи фільмів, а також узагальнення матеріалу у вигляді схем чи таблиць робить лекції більш цікавими та захоплюючими, а також дозволяє студентам використовувати асоціативний метод запам'ятовування, що також позитивно впливає на засвоєння матеріалу.

Висновки. Отже, комп'ютерні технології є ефективним засобом модернізації системи навчання у вищій школі. Сучасний рівень розвитку комп'ютерних технологій відкриває широкі можливості для їх застосування з метою підготовки та підвищення якості освіти студентів, особливо при викладанні природничих дисциплін, зокрема курсу валеології.

ДЖЕРЕЛА

1. Дорошенко Ю.О. Біологія та екологія з комп'ютером / Ю. Дорошенко, Н. Семенюк, Л. Семко. — К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. — 128 с.
2. Жалдак М.І. Педагогічний потенціал комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математики // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. пр. — К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. — Вип. 7. — С. 3–16.
3. Козленко О.Г. Мультимедійні програми з біології: порівняння можливостей // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2004. — № 2. — С. 24–25.
4. Львов М.С. Концепція програмної системи підтримки математичної діяльності // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. пр. — К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. — Вип. 7. — С. 36–48.
5. Львов М.С. Використання методів комп'ютерної алгебри та технології символьних перетворень в педагогічних програмних системах. Нові технології навчання : наук.-метод. зб. — К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. — Спецвипуск. — С. 110–113.
6. Матяш Н.Ю. Вивчення біології людини з використанням комп'ютерних технологій. Тема «Виділення» // Біологія та хімія. — 2007. — № 3. — С. 10–16.
7. Матяш Н.Ю. Погляд на проблему комп'ютеризації навчального процесу // Біологія та хімія. — 2004. — № 4. — С. 55–56.
8. Загальна методика навчання біології : навч. посібник / І.В. Мороз, А.В. Степанюк, О.Д. Гончар та ін.; за ред. І.В. Мороза. — К.: Либідь, 2006. — 592 с.
9. Неведомська Є.О. Комп'ютерні технології під час навчання біології // Біологія і хімія в школі. — 2007. — № 4. — С. 10–14.
10. Співаковський О.В. Теорія і практика використання інформаційних технологій у процесі підготовки студентів математичних спеціальностей: монографія. — Херсон: Айлант, 2003. — 228 с.

<i>Ляшенко В.М., Туманова В.М., Корж Є.М.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІНІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНІВ	129
<i>Маисталір В.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВОЇ ЯКОСТІ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СПЕЦИФІЧНОГО СПРИЙМАННЯ	134
<i>Морозова С.М., Магера Т.Г.</i> ПІЛАТЕС ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ	141
<i>Неведомська Є.О., Буко А.Я.</i> АНАБОЛІЧНІ СТЕРОЇДИ І СПОРТ: ЗА І ПРОТИ	146
<i>Неведомська Є.О., Кадун К.О.</i> ЖИТТЯ МОЛОДІ БЕЗ НАРКОТИКІВ	155
<i>Омері І.Д., Данило Л.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	164
<i>Петрова С.М., Іванова С.В.</i> ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ-СИРОТИ	169
<i>Пітенко С.Л., Швець С.В.</i> ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ У ХАРЧОВІЙ КОРЕКЦІЇ ОСТЕОПОРОЗУ	179
<i>Полковенко О.В., Тимчик О.В.</i> ВАЖЛИВІСТЬ СУПРОВОДЖЕННЯ ЛЕКЦІЙ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИМ МАТЕРІАЛОМ У ФОРМАТІ POWER POINT ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ АНАТОМІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	185
<i>Дерека Т.Г., Полянничко О.М.</i> МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ	191
<i>Портна І.Л., Іванько В.В.</i> ВПЛИВ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЧЛЕНІВ ГАНДБОЛЬНОЇ КОМАНДИ НА РІВЕНЬ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ	197

Наукове видання

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(у циклі Анохінських читань)**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

**17 березня 2017 року
м. Київ**

За подані матеріали відповідають автори.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*
Над виданням працювали: *О.А. Марюхненко,*
Л.Ю. Столітня, Т.В. Нестерова, Н.В. Клименко